

Pozmeňujúci návrh

poslankýň Národnej rady Slovenskej republiky Petry Krištúfkovej, Anny Zemanovej
a Kataríny Hatrákovej

k návrhu poslankýň Národnej rady Slovenskej republiky Petry Krištúfkovej, Anny
Zemanovej a Kataríny Hatrákovej na vydanie zákona, ktorým sa mení zákon
č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (tlač 157)

1. V čl. I sa za bod 1 vkladá nový bod 2, ktorý znie:

„2. Za § 293fe sa vkladajú § 293ff až 293fk, ktoré vrátane nadpisu nad § 293ff znejú:

„Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2021 § 293ff

(1) Dôchodkový vek poistenca, ktorý dovŕšil dôchodkový vek podľa tohto zákona v znení účinnom do 31. decembra 2020 pred 1. januárom 2021, zostáva zachovaný.

(2) Poistenec, ktorý podľa tohto zákona v znení účinnom do 31. decembra 2020 nedovŕšil dôchodkový vek do 31. decembra 2020 a ktorý by podľa § 65 ods. 2 a prílohy č. 3a a 3b v znení účinnom od 1. januára 2021 dovŕšil dôchodkový vek pred 1. januárom 2021, dovŕši dôchodkový vek 1. januára 2021.

(3) Fiktívny dôchodkový vek poistenca uvedeného v

- a) odseku 1, je dôchodkový vek, ktorý by tento poistenec dovŕšil podľa § 65 ods. 2 a prílohy č. 3a a 3b v znení účinnom od 1. januára 2021 pred dovŕšením dôchodkového veku podľa tohto zákona v znení účinnom do 31. decembra 2020,
- b) odseku 2, je dôchodkový vek, ktorý by tento poistenec dovŕšil podľa § 65 ods. 2 a prílohy č. 3a a 3b v znení účinnom od 1. januára 2021 pred 1. januárom 2021.

§ 293fg

(1) Poistenec uvedený v § 293ff ods. 3, ktorému je priznaný starobný dôchodok najneskôr od 1. januára 2021, má nárok na jednorazový doplatok k starobnému dôchodku.

(2) Na jednorazový doplatok k starobnému dôchodku nevzniká nárok poberateľovi predčasného starobného dôchodku alebo poberateľovi starobného dôchodku podľa § 69a ods. 1.

(3) Suma jednorazového doplatku k starobnému dôchodku sa určí ako súčin sumy starobného dôchodku ku dňu jeho priznania nezvýšenej podľa § 66 ods. 2, nezniženej podľa § 66 ods. 6 alebo z dôvodu súbehu nároku na výplatu s vdovským dôchodkom alebo vdoveckým dôchodkom a zvýšenej podľa § 82b ods. 3 a koeficientu podľa druhej vety. Koeficient sa určí ako podiel počtu dní za obdobie odo dňa, kedy poistenec dovŕšil fiktívny dôchodkový vek, najskôr však odo dňa získania 15 rokov dôchodkového poistenia, do dňa dovŕšenia dôchodkového veku (ďalej len „obdobie rozdielu dôchodkových vekov“) a čísla 30,4167.

(4) Suma starobného dôchodku ku dňu jeho priznania podľa odseku 3 určená s prihliadnutím na obdobie poistenia získané v cudzine podľa osobitného predpisu⁴⁾ alebo podľa medzinárodnej zmluvy je suma, ktorá zodpovedá pomernej časti, v akej sa priznal čiastkový starobný dôchodok podľa predpisov Slovenskej republiky.

(5) Ak sa jednorazový doplatok k starobnému dôchodku určuje za obdobie, za ktoré bol vyplatený invalidný dôchodok, úrazová renta alebo dávka v nezamestnanosti, suma jednorazového doplatku k starobnému dôchodku podľa odseku 3 sa znižuje o úhrn súm za toto obdobie vyplateného invalidného dôchodku, vyplatenej úrazovej renty alebo vyplatenej dávky v nezamestnanosti.

(6) Ak sa jednorazový doplatok k starobnému dôchodku určuje za obdobie, za ktoré bol vyplatený vdovský dôchodok alebo vdovecký dôchodok, a jednorazový doplatok k starobnému dôchodku je

- a) vyšší ako úhrn súm vdovských dôchodkov alebo vdoveckých dôchodkov vyplatených za toto obdobie, suma jednorazového doplatku k starobnému dôchodku podľa odseku 3 sa zníži o polovicu úhrnu súm vdovských dôchodkov alebo vdoveckých dôchodkov vyplatených za toto obdobie,
- b) nižší ako úhrn súm vdovských dôchodkov alebo vdoveckých dôchodkov vyplatených za toto obdobie, suma jednorazového doplatku k starobnému dôchodku podľa odseku 3 sa za toto obdobie zníži o jednu polovicu.

(7) Na jednorazový doplatok k starobnému dôchodku sa použijú ustanovenia tohto zákona vzťahujúce sa na starobný dôchodok okrem § 81, § 82, § 116 ods. 2, § 293dq, § 293dr a 293dx.

(8) Konanie o priznaní jednorazového doplatku k starobnému dôchodku sa začína z podnetu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne.

§ 293fh

Poistencovi, ktorému je priznaný starobný dôchodok najskôr od 2. januára 2021, sa obdobie dôchodkového poistenia získané počas obdobia rozdielu dôchodkových vekov započíta do obdobia podľa § 66 ods. 2.

§ 293fi

Ak dôchodkový vek poistenca, ktorému bol priznaný predčasný starobný dôchodok do 31. decembra 2020, je alebo by bol podľa § 65 ods. 2 a prílohy č. 3a a 3b v znení účinnom od 1. januára 2021 nižší ako dôchodkový vek podľa tohto zákona v znení účinnom do 31. decembra 2020, predčasný starobný dôchodok alebo starobný dôchodok podľa § 69a ods. 1 sa zvýši o 0,5 % percentuálne nezníženej sumy podľa § 68 ods. 1 za každých začatých 30 dní obdobia rozdielu dôchodkového veku podľa § 65 ods. 2 a prílohy č. 3a a 3b v znení účinnom od 1. januára 2021 a dôchodkového veku určeného podľa tohto zákona v znení účinnom do 31. decembra 2020.

§ 293fj

O jednorazovom doplatku k starobnému dôchodku podľa § 293fga o zvýšení predčasného starobného dôchodku alebo starobného dôchodku podľa § 293fi rozhodne Sociálna poisťovňa najneskôr do 31. decembra 2022.

§ 293fk

Ak deň dovŕšenia dôchodkového veku poistenca uvedeného v § 293ff ods. 3, ktorý Sociálna poisťovňa určila pred 1. januárom 2021, je

- a) po 31. decembri 2020, za deň určenia dňa dovŕšenia dôchodkového veku podľa § 65a ods. 1 písm. a) a ods. 2 sa považuje 1. január 2021,
- b) pred 1. januárom 2021, deň určenia dňa dovŕšenia dôchodkového veku podľa § 65a ods. 1 písm. a) a ods. 2 zostáva zachovaný.“.“.

V súvislosti s navrhovanou úpravou sa primerane prečísluje nasledujúci novelizačný bod a primerane sa upraví úvodná veta čl. I a názov poslaneckého návrhu zákona.

Navrhovaná úprava nadobúda účinnosť 1. januára 2021.

Odôvodnenie:

K § 293ff

Navrhuje sa jednoznačne uviesť, že dôchodkový vek poistencov, ktorí dovŕšili dôchodkový vek pred účinnosťou predloženého návrhu zákona, sa nemení.

Z dôvodu zabrániť zavedeniu nežiaducej retroaktivity sa navrhuje, aby poistencom, ktorí nedovŕšili dôchodkový vek do účinnosti predloženého návrhu zákona a ktorí by ho podľa predloženého návrhu zákona dovŕšili pred jeho účinnosťou, bol za deň dovŕšenia dôchodkového veku ustanovený deň, kedy predložený návrh zákona nadobudne účinnosť, t.j. 1. januára 2021 (najskorší možný termín od kedy bolo možné ustanoviť dôchodkový vek týmto poistencom).

Navrhuje sa ustanoviť fiktívny dôchodkový vek, ktorí by dotknutí poistenci dosiahli podľa predloženého návrhu zákona (príloha č. 3a a 3b), ak by sa pripustila inak nežiaduca retroaktivita. Fiktívny vek slúži na účely vymedzenia obdobia rozdielu dôchodkových vekov, ktoré je potrebné definovať na účely kompenzácie dotknutých poistencov.

K § 293fg

Poistencom, ktorí dovŕšili fiktívny dôchodkový vek a ktorí si nárok na starobný dôchodok uplatnili najneskôr od 1. januára 2021, sa navrhuje ustanoviť (obdobie rozdielu dôchodkových vekov), doplatok vo forme jednorazového

doplatku k starobnému dôchodku. Uvedený dátum bol navrhnutý s ohľadom na dôvodnosť predpokladu, že o jednorazový príspevok k starobnému dôchodku budú mať záujem dotknutí poistenci, ktorí si uplatnia nárok na starobný dôchodok k najskoršiemu možnému termínu (s ohľadom na účinnosť návrhu zákona). Nárok na starobný dôchodok si môžu uplatniť aj spätne, t.j. nie je potrebné, aby bola žiadosť podaná 1. januára 2021.

Je tiež dôvodné predpokladať, že poistenci, ktorí si nárok na starobný dôchodok neuplatnia k najskoršiemu možnému termínu, majú záujem skôr o percentuálne zvýšenie starobného dôchodku za obdobie rozdielu dôchodkových vekov, realizovaného započítaním tohto obdobia do obdobia dôchodkového poistenia hodnoteného podľa § 66 ods. 2, t.j. obdobia dôchodkového poistenia po dovŕšení dôchodkového veku.

Navrhuje sa, aby poberateľ predčasného starobného dôchodku, alebo poberateľ starobného dôchodku podľa § 69a ods. 1 nemal nárok na jednorazový doplatok k starobnému dôchodku. Navrhuje sa, aby rozdiel dôchodkových vekov bol takémuto poberateľovi zohľadnený znížením krátenia predčasného starobného dôchodku podľa navrhovaného § 293fi.

Z dôvodu potreby v zodpovedajúcej miere zabezpečiť porovnateľnú náhradu za nevyplatený starobný dôchodok, ktorý by inak patril za obdobie rozdielu dôchodkových vekov v prípade, ak by poistenec dovŕšil dôchodkový vek podľa príloh č. 3a a 3b v znení účinnom od 1. januára 2021 sa navrhuje pri určení sumy jednorazového doplatku k starobnému dôchodku vychádzať zo sumy starobného dôchodku ku dňu jeho priznania so zohľadnením špecifik vyplývajúcich z povahy navrhovanej právnej úpravy.

Z dôvodu, aby jednorazový doplatok k starobnému dôchodku nebol vyplatený za obdobie, kedy by poistenec nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok sa navrhuje, aby výpočet jednorazového doplatku k starobnému dôchodku zohľadňoval získanie 15 rokov dôchodkového poistenia, teda podmienku vzniku nároku na starobný dôchodok.

Z dôvodu ekvivalentnosti jednorazového doplatku k starobnému dôchodku sa pri určení sumy jednorazového doplatku k starobnému dôchodku navrhuje zadefinovať obdobné pravidlá, ako platia pre starobný dôchodok v prípade jeho krátenia z dôvodu súbehu s vdoveckým/vdovským dôchodkom. Zároveň sa navrhuje riešiť aj súbehy s inými dávkami sociálneho poistenia, ktoré

by nebolo možné poberať v súbehu so starobným dôchodkom, ak boli vyplatené v období, ktoré spadá do obdobia rozdielu dôchodkových vekov (teda obdobie, za ktoré patrí jednorazový doplatok k starobnému dôchodku).

Navrhuje sa, aby sa dotknutým poistencom jednorazový doplatok k starobnému dôchodku vyplatil z úradnej povinnosti, teda bez podania žiadosti.

K § 293fh

V prípade poistencov, ktorí si nárok na starobný dôchodok neuplatnili k najskoršiemu možnému termínu, t.j. k 1. januáru 2021, je dôvodné predpokladať, že majú záujem skôr o percentuálne zvýšenie starobného dôchodku za obdobie rozdielu dôchodkových vekov realizované započítaním tohto obdobia do obdobia dôchodkového poistenia hodnoteného podľa § 66 ods. 2, t.j. obdobia dôchodkového poistenia po dovŕšení dôchodkového veku. Z uvedeného dôvodu sa za obdobie rozdielu dôchodkových vekov takýchto poistencov, za ktoré už nie je možné spätne znížiť dôchodkový vek, navrhuje uvedené zvýšenie starobného dôchodku.

K § 293fi

V prípade poistencov, ktorým bol priznaný predčasný starobný dôchodok, sa navrhuje zvýšenie sumy predčasného starobného dôchodku, resp. starobného dôchodku o 0,5% percentuálne nezniženej sumy podľa § 68 ods. 1 za každých začatých 30 dní obdobia rozdielu dôchodkového veku podľa § 65 ods. 2 a prílohy č. 3a a 3b v znení účinnom od 1. januára 2021 a dôchodkového veku určeného podľa tohto zákona v znení účinnom do 31. decembra 2020.

Uvedené sa navrhuje z dôvodu, že ak by týmto poistencom bol pri určení sumy predčasného starobného dôchodku určený dôchodkový vek podľa príloh č. 3a a 3b v znení účinnom od 1. januára 2021, suma ich predčasného dôchodku by bola úmerne vyššia.

K § 293fj

S ohľadom na široký okruh dotknutých poistencov, o ktorých nárokoch bude potrebné rozhodnúť nad rámec bežnej rozhodovacej činnosti Sociálnej poisťovne sa navrhuje dvojročná lehota, v ktorej Sociálna poisťovňa rozhodne o jednorazovom doplatku k starobnému dôchodku alebo o zvýšení sumy predčasného starobného dôchodku resp. starobného dôchodku uvedeného v § 293fi.

K § 293fk

Navrhuje sa ustanoviť fikcia určenia dovŕšenia dôchodkového veku v situácii, keď Sociálna poisťovňa najneskôr 31. decembra 2020 určila, že poistenec dovŕšil dôchodkový vek po 31. decembri 2020, pričom tento poistenec by dovŕšil dôchodkový vek podľa navrhovaného zákona v znení účinnom od 1. januára 2021 už pred 1. januárom 2021. V tejto situácii sa za deň určenia dovŕšenia dôchodkového veku poistenca podľa § 65a ods. 1 písm. a) a ods. 2 považuje 1. január 2021. Týmto sa zabezpečí, že právne účinky nového určenia dovŕšenia dôchodkového veku rozhodujúce na posúdenie vzniku, trvanie alebo zánik sociálneho poistenia a na posúdenie platenia poistného na sociálne poistenie nastanú súčasne s dňom účinnosti navrhovaného zákona.

Taktiež sa navrhuje, aby zostali zachované právne účinky určenia dovŕšenia dôchodkového veku rozhodujúce na posúdenie vzniku, trvanie alebo zánik sociálneho poistenia a na posúdenie platenia poistného na sociálne poistenie v situácii, keď Sociálna poisťovňa najneskôr 31. decembra 2020 určila, že poistenec dovŕšil dôchodkový vek do 31. decembra 2020 a aj podľa navrhovaného zákona by dovŕšil dôchodkový vek už pred 1. januárom 2021.

Uvedené sa primerane vzťahuje aj na účely osobitných predpisov.

2. Za čl. I sa vkladajú nové čl. II až IV, ktoré znejú:

„Čl. II

Zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 410/2004 Z. z., zákona č. 453/2004 Z. z., zákona č. 305/2005 Z. z., zákona č. 592/2006 Z. z., zákona č. 554/2008 Z. z., zákona č. 184/2014 Z. z., zákona č. 378/2015 Z. z., zákona č. 226/2019 Z. z. a zákona č. 46/2020 Z. z. sa dopĺňa takto:

V § 4 sa odsek 3 dopĺňa písmenom m), ktoré znie:

„m) jednorazový doplatok k starobnému dôchodku podľa osobitného predpisu.¹⁹⁾“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 19 znie:

„¹⁹⁾ § 293fg zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. .../2020 Z. z.“.

Čl. III

Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 186/2004 Z. z., zákona č. 439/2004 Z. z., zákona č. 721/2004 Z. z., zákona č. 747/2004 Z. z., zákona č. 310/2006 Z. z., zákona č. 644/2006 Z. z., zákona č. 677/2006 Z. z., zákona č. 519/2007 Z. z., zákona č. 555/2007 Z. z., zákona č. 659/2007 Z.

z., zákona č. 62/2008 Z. z., zákona č. 434/2008 Z. z., zákona č. 449/2008 Z. z., zákona č. 137/2009 Z. z., zákona č. 572/2009 Z. z., zákona č. 105/2010 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 355/2010 Z. z., zákona č. 543/2010 Z. z., zákona č. 334/2011 Z. z., zákona č. 546/2011 Z. z., zákona č. 547/2011 Z. z., zákona č. 252/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 132/2013 Z. z., zákona č. 352/2013 Z. z., zákona č. 183/2014 Z. z., zákona č. 301/2014 Z. z., zákona č. 25/2015 Z. z., zákona č. 140/2015 Z. z., zákona č. 91/2016 Z. z., zákona č. 125/2016 Z. z., zákona č. 292/2016 Z. z., zákona č. 97/2017 Z. z., zákona č. 279/2017 Z. z., zákona č. 109/2018 Z. z., zákona č. 177/2018 Z. z., zákona č. 317/2018 Z. z., zákona č. 231/2019 Z. z., zákona č. 234/2019 Z. z., zákona č. 46/2020 Z. z., zákona č. 66/2020 Z. z., zákona č. 68/2020 Z. z. a zákona č. 95/2020 Z. z. sa dopĺňa takto:

V § 33 ods. 2 a § 33a ods. 2 sa na konci pripája táto veta: „Do súčtu súm podľa prvej vety sa nezapočítava jednorazový doplatok k starobnému dôchodku podľa osobitného predpisu.^{38e)}“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 38e znie:

„^{38e)} § 293fg zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. .../2020 Z. z.“.

Čl. IV

Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 180/2011 Z. z., zákona č. 468/2011 Z. z., zákona č. 136/2013 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 263/2014 Z. z., zákona č. 375/2014 Z. z., zákona č. 353/2015 Z. z., zákona č. 378/2015 Z. z., zákona č. 125/2016 Z. z., zákona č. 355/2016 Z. z., zákona č. 191/2018 Z. z., zákona č. 83/2019 Z. z., zákona č. 223/2019 Z. z., zákona č. 391/2019 Z. z., zákona č. 393/2019 Z. z., zákona č. 46/2020 Z. z., zákona č. 63/2020 Z. z. a nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 124/2020 Z. z. sa dopĺňa takto:

V § 18 sa odsek 3 dopĺňa písmenom u), ktoré znie:

„u) jednorazový doplatok k starobnému dôchodku podľa osobitného predpisu.^{29c)}“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 29c znie:

„^{29c)} § 293fg zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. .../2020 Z. z.“.

V súvislosti s navrhovanou úpravou sa prečísľuje nasledujúci článok a primerane sa upraví názov poslaneckého návrhu zákona.

Navrhovaná úprava nadobúda účinnosť 1. januára 2021.

Odôvodnenie:

K čl. II

V súvislosti s návrhom na zavedenie jednorazového doplatku k starobnému dôchodku sa navrhuje ustanoviť, že tento doplatok sa nepovažuje za príjem na účely určenia súm životného minima.

K čl. III

V nadväznosti na navrhovanú právnu úpravu, na základe ktorej sa predmetnej skupine poistencov, ktorí si nárok na starobný dôchodok uplatnia najneskôr k 1. januáru 2021, vyplatí jednorazový doplatok k starobnému dôchodku, je nevyhnutné pristúpiť k úprave podmienok pre vyplácanie dočasného starobného dôchodku a dočasného predčasného starobného dôchodku a starobného dôchodku a predčasného starobného dôchodku vyplácaného programovým výberom v § 33 a § 33a. Nárok na ich vyplácanie má mať taký sporiteľ, ktorého doživotné zabezpečenie (dôchodkové dávky zo sociálneho poistenia, výsluhové dôchodky, obdobné dávky vyplácané z cudziny) je minimálne na úrovni priemerného mesačného starobného dôchodku z I. piliera v čase, kedy sa dôchodok z II. piliera začína poberať. Nakoľko v podmienke pre vyplatenie predmetných dôchodkov zo starobného dôchodkového sporenia sa hovorí o súčte súm dôchodkových dávok podľa osobitného predpisu (zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov), v prípade vyplatenia jednorazového doplatku v čase posudzovania nároku podľa § 33 a § 33a by došlo k jeho započítaniu do tohto súčtu. Sporiteľ by tak mohol získať nárok na vyplatenie dôchodku z II. piliera, a to aj napriek skutočnosti, že v požadovanej výške v skutočnosti doživotne zabezpečený nie je. Z uvedených dôvodov sa navrhuje zamedziť započítaniu jednorazového doplatku k starobnému dôchodku do súčtu sporiteľom poberaných dôchodkov.

K čl. IV

V súvislosti s návrhom na zavedenie jednorazového doplatku k starobnému dôchodku sa navrhuje ustanoviť, že tento doplatok sa nepovažuje za príjem na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu.

3. V čl. II sa slová „1. novembra 2020“ nahrádzajú slovami „1. januára 2021“.

Odôvodnenie:

Navrhuje sa posunutie účinnosti právnej úpravy tak, aby infromatická podpora Sociálnej poisťovne pripravená na výpočet dôchodku na kalendárny rok 2020 už nemusela byť menená, a to z dôvodu krátkodobej využiteľnosti takéhoto programu.

Meno a priezvisko

1. PETRA KRISTÍFKOVÁ
2. KATARÍNA HATRÁKOVÁ
3. Anna Zemanová
4. EVA HUDECIA
5. BOBIS KALTA
6. PETRA HATŠELOVÁ
7. PETER PŮCINSKÝ
8. ADRIANA PŮCINSKÁ
9. JOSEF LUKAŠ
10. GABOR GRÜNDEL
11. Kerekeřti Ján
12. MICHAL ŠIPOŠ
13. RADOVAN ŠLODOPA
14. Monika Kavečka
15. ANNA ANDREJČOVÁ
16. IGOR KAŠPER
17. PATRICK LINHART
18. JÁN Leisť
19. Mária Šofranko
20. MILOS SVRČEK

Podpis

-
- A series of handwritten signatures in blue ink, each corresponding to a name in the list on the left. The signatures are written on a set of horizontal dotted lines. The signatures vary in style, from simple and legible to highly stylized and cursive. Some signatures include additional marks like a checkmark or a large flourish.

21. Lūbos Krājē

22. Jozas Karolita

23. LUDOVIT GOCA

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.